

Lekmannarevisorerna granskar

**UMEÅ KOMMUN
NOLIA AB**

Grundläggande granskning 2024

1. Inledning och bakgrund

Kommunrevisionen granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2–6 §§, även verksamheten i dessa juridiska personer.

Lekmannarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Enligt God revisionssed 2022 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- Granskning av måluppfyllelse.
- Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om bolagsstyrelserna har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till ägardirektiv, mål och andra styrdokument/beslut som fullmäktige fastställt.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionssed, samt risker som framkommit i lekman-revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2024.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge lekmannarevisorerna underlag för sitt uttalande i granskningsrapporten där uppgiften är att bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med en tillräcklig intern kontroll.

De övergripande revisionsfrågor som granskningen avser att besvara är:

- Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de ägardirektiv, mål, beslut och övriga styrdokument som fullmäktige fastställt?
- Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt
- Arbetar styrelsen strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll?

1.2 Avgränsningar

Granskningen avser Nolia AB och är avgränsad till verksamhetsåret 2024. Granskningen färdigställs och avslutas därmed först efter att styrelsen behandlat årsbokslut/verksamhetsuppföljning för 2024.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för lekmannarevisorernas slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av kommunallagen, aktiebolagslagen (8 kap. 4 och 8 §§ som reglerar styrelsens och VD:s ansvar) samt:

1.3.1 Bolagsordning (2023-02-23 Pikab samt 2023-04-26 UKF)

Enligt bolagsordningen har bolaget till föremål för sin verksamhet att bedriva mässor, seminarier och event. Ändamålet med bolagets verksamhet är att med beaktande av de tillämpliga

kommunalrättsliga principerna, såsom likställighetsprinciper och självkostnadsprincipen. Bolagets ägare utgörs av Piteå Kommun och Umeå kommun där bolaget har sitt säte i Umeå.

1.3.2 Ägardirektiv (2023-04-17)

Grunduppgift för bolaget enligt ägardirektivet är att bedriva kongress- och mässverksamhet där Umeå kommun och Piteå kommun äger hälften av aktierna var. Bolaget har enligt ägardirektivet följande mål:

Ekonomiska mål:

- Räntabiliteten på justerat eget kapital ska långsiktigt uppgå till minst 10 %
- Soliditeten ska långsiktigt uppgå till minst 50 %

Bolaget ska även aktivt driva miljö- och klimatfrågor. Bolaget ska upprätta mätbara mål som följs upp via förvaltningsberättelsen i årsredovisningen.

Nolia AB ägs till hälften av Umeå Kommunföretag AB och till hälften av Piteå Kommunföretag AB. Av ägardirektiv framgår att bolaget så långt det är möjligt ska följa av ägarna beslutade policys och riktlinjer. Varken bolagsordning eller ägardirektiv tydliggör dock vilken av ägarkommunernas styrmodell som är gällande för bolaget.

1.3.3 COSO-ramverket¹

COSO-ramverket är internationellt etablerat för utvärdering och utveckling av intern styrning och kontroll. Ramverket består av moment av vikt för god styrning och kontroll:

- Kontrollmiljö
- Riskbedömning/riskanalys
- Kontrollaktiviteter/kontrollmoment
- Information och kommunikation
- Uppföljning och utvärdering

Det är inte specificerat vilket ägarbolags riktlinjer för intern kontroll som är gällande för Nolia AB.

1.4 Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (till exempel via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut). Dialoger har genomförts med VD och styrelsens presidium två gånger under året. Avstämningar har genomförts med bolagets auktoriserade revisor.

¹ Internal Control – an Integrated Framework. The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

2. Resultat av granskningen

2.1 Styrning och uppföljning av verksamhet

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende verksamhetsstyrning och uppföljning under 2024.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Fastställt en affärsplan som baseras på bolagsordning och ägardirektiv		Strategisk verksamhets-/affärsplan för 2025-2027 har enligt uppgift varit gällande för stora delar av år 2024. Styrelsen planerar att fastställa planen i februari 2025. Ägardirektivets mål för bolagets miljö- och klimatarbete återfinns i bolagets miljöhandbok.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport		Årsredovisningens förvaltningsberättelse beskriver bolagets arbete under året. Enligt uppgift sker löpande uppföljning av bolagets affärsplan på styrelsemöten. Uppföljningen dokumenteras inte. Bolaget är sedan 2024 certifierade enligt Svensk Miljöbas kravstandard. Klimat- och miljömål från ägardirektivet följs upp i miljöberättelse för 2024.
Uppnår grunduppdrag enligt ägardirektivet		Årsredovisningens beskrivning av verksamheten år 2024 visar att bolaget i allt väsentligt arbetat i enlighet med ägardirektivet. Bolaget gör dock ingen egen bedömning.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på avvikelse från grunduppdrag, inriktningsmål och ev. tilläggsuppdrag	Ej möjligt att bedöma	Uppföljning av bolagets klimat- och miljömål visar inte några avvikelser. Ingen dokumenterad uppföljning av mål från affärsplan.

 = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.1.1 Övrig iakttagelse

Av ägardirektiv framgår att bolaget så långt det är möjligt ska följa av ägarna beslutade policys och riktlinjer. Varken bolagsordning eller ägardirektiv tydliggör dock vilken av ägarkommunernas styrmodell som är gällande för bolaget. Det är därför inte tydligt hur uppföljningen av affärsplanen med mål ska ske och om den måste dokumenteras.

2.1.2 Bedömning

Vi bedömer att styrelsen och VD delvis har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de ägardirektiv, riktlinjer och mål som fullmäktige har fastställt. Bedömningen baseras på att bolaget

arbetat utifrån en affärsplan. Affärsplanen är dock inte fastställd av styrelsen ännu. Uppföljning av affärsplanen sker inte dokumenterat. Klimat- och miljömålen från ägardirektivet följs upp i miljöberättelse. Verksamheten som har bedrivits under året har, av förvaltningsberättelsen att döma, följt ägardirektivet. Bolaget uttalar sig inte om detta i årsredovisningen.

2.2 Styrning och uppföljning av ekonomi

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende ekonomistyrning och uppföljning under 2024.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Upprättat en budget för innevarande år	✓	2023-10-04 § 7
Följt upp ekonomin i delårsrapport	✓	2024-09-26 § 6, tertial 2 Styrelsen redovisar ett positivt resultat per 31 augusti med 5 255 tkr.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2025-02-17 (enligt uppgift från bolagets VD)
Når måluppfyllelse avseende ekonomi (inkl. budget)	✓	Bolaget redovisar ett positivt resultat efter finansiella poster om 2 773 tkr. Bolaget når båda de ekonomiska målen från ägardirektivet.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	✓	Bolaget beskriver i årsredovisningen ett antal åtgärder för att anpassa verksamheten utifrån ett förändrat behov samt för att ta höjd för säkerhets- och väderutmaningar.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.2.1 Övriga iakttagelser

Samtliga mötesplatser utom två har slagit besöksrekord. Resultatet efter finansiella poster uppgår till +2 773 tkr vilket är 5 909 tkr bättre än föregående år. Bolaget har under 2024 endast genomfört investeringar av ersättningskaraktär.

2.2.2 Bedömning

Vi bedömer att styrelsen och VD har säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat. Bolaget redovisar ett positivt resultat och har följt upp ekonomin i enlighet med gällande principer.

2.3 Intern kontroll

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende intern kontroll under 2024.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Genomfört en riskanalys	✓	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys, riskerna har värderats utifrån sannolikhet och konsekvens.
Beslutat om kontrollmoment utifrån identifierade risker	✓	2024-09-26 § 7, beslut om internkontrollplan för 2024–2025.
Följt upp resultatet av genomförda kontrollmoment	—	Uppföljning sker löpande på styrelsemöten men dokumenteras inte. Uppföljningen ska enligt uppgift dokumenteras under 2025.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	Ej möjligt att bedöma	Uppföljningen dokumenteras inte.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.3.1 Övrig iakttagelse

Nolia AB ägs till hälften av Umeå Kommunföretag AB samt Piteå Kommunföretag AB. Av ägardirektiv framgår att bolaget så långt det är möjligt ska följa av ägarna beslutade policys och riktlinjer. Det är dock inte specificerat vilket ägarbolags riktlinjer för intern kontroll som är gällande för Nolia AB.

2.3.2 Bedömning

Vi bedömer att styrelse och VD delvis har arbetat strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Det finns en internkontrollplan som baseras på en genomförd riskanalys. Uppföljning sker enligt uppgift löpande på styrelsemöten utan att dokumenteras. Det går därmed inte att bedöma om nödvändiga åtgärder har vidtagits. Vi ser positivt på att bolaget planerar för att dokumentera uppföljningen.

3. Sammanfattande bedömning

Vi bedömer att styrelse och VD delvis har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamheten. Vi bedömer vidare att styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och rapportering av ekonomin. Slutligen bedömer vi att styrelse och VD delvis har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vi grundar vår bedömning på följande:

Revisionsfråga	Bedömning	Motivering
Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de ägardirektiv, mål, beslut och övriga styrdokument som fullmäktige fastställt?	Delvis	Bedömningen baseras på att bolaget under året har arbetat utifrån en affärsplan. Planen är dock inte fastställd av styrelsen. Styrelsen planerar att fastställa affärsplanen i februari 2025. Uppföljning av affärsplanen sker löpande på styrelsemöten men utan att dokumenteras. Klimat- och miljömål från ägardirektiv följs upp i miljöberättelse för 2024. Av förvaltningsberättelsen framgår inga uppgifter som tyder på att verksamheten inte har bedrivits i enlighet med gällande direktiv.
Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt?	Ja	Bedömningen baseras på att styrelsen har antagit en budget och följt upp den via tertialrapport per augusti samt årsredovisning.
Arbetar styrelsen strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll?	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen beslutat om en internkontrollplan som baseras på en genomförd riskanalys. Uppföljning sker löpande på styrelsemöten men utan att dokumenteras. Det går därmed inte att bedöma om nödvändiga åtgärder har vidtagits. Uppföljningen ska enligt uppgift dokumenteras under 2025.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi bolagsstyrelsen att:

- Fastställa bolagets affärsplan och säkerställa en dokumenterad uppföljning av affärsplanen
- Följa upp bolagets internkontrollplan årligen och dokumentera uppföljningen
- Uppmana ägarna att tydliggöra hur bolaget ska arbeta med intern kontroll

Mars 2025

Hannes Lönnqvist
Granskare
EY

Lydia Andersson
Projektledare
EY

Per Ståhlberg
Kvalitetssäkrare
EY